

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री वैद्यनाथ उपाध्याय
माननीय न्यायाधीश श्री जगदीश शर्मा पौडेल
फैसला

०७०-CR-०५०४

मुद्दा: करकाप।

जिल्ला धनुषा, जनकपुर नगरपालिका वडा नं.११ बस्ने दिलिपकुमार साह.....१

ऐ.ऐ. बस्ने संजितकुमार साह.....१

पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

जिल्ला धनुषा जनकपुर नगरपालिका वडा नं.१४ बस्ने रामरती देवी.....१

ऐ.ऐ. बस्ने प्रभाकरप्रसाद साह.....१

ऐ.ऐ. बस्ने विद्याकरप्रसाद साह.....१

ऐ.ऐ. बस्ने दिवाकरप्रसाद साह.....१

प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

शुरु तहमा फैसला गर्ने न्यायाधीश: मा.न्या.श्री अमृत बहादुर बस्नेत

धनुषा जिल्ला अदालत

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने न्यायाधीश: मा.न्या.श्री नरेन्द्र कुमार शिवाकोटी

मा.न्या.श्री राज कुमार वन

पुनरावेदन अदालत जनकपुर

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२ को उपदफा १ बमोजिम पुनरावेदन अदालत जनकपुरबाट मिति २०६८।३।५ मा भएको फैसलाउपर मुद्दा दोहोर्न्याई हेरी पाँउ भनी पुनरावेदक वादीहरुको यस अदालतमा निवेदन परी यस अदालतको मिति २०७०।४।२७ को आदेश अनुसार निस्सा प्रदान भई पुनरावेदनको रुपमा दर्ता भई पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यस प्रकार छ।

विपक्षीहरु हाम्रो नाता कुटुम्बमा पर्ने व्यक्ति भएपनि हामीलाई हानी नोक्सानी पुर्‍याउने दाउँमा रहनु भएको थाहा पाई हामीले शान्ती सुरक्षा गरी पाउँ भनि गृहमन्त्रालयमा निवेदन दिँदा स्थानिय निकाय अर्थात स्थानिय जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट सो सम्बन्धमा जिज्ञासा राख्दा विपक्षीहरु झन आक्रोसित भई मिति २०६६।२।२ गतेका दिनको मौका पारी पहिले देखिनै योजनाबद्ध रुपले जनकपुर नगरपालिका अन्तर्गत मिल्सएरिया भन्ने क्षेत्रमा रहेको फुलगेन साह कम्प्लेक्स भन्ने भवनमा आवश्यक काम छ भनी सो ठाउँमा टेलिफोनबाट बोलाउँदा हामी दुवै दाजु भाई दिलिप र संजित बिहान अं.९.०० बजेको समयमा सो कम्प्लेक्स भवनमा पुग्दा उपरोक्त उल्लेखित प्रतिवादीहरुको साथै नचिनेका सात जना र एक जना लेखनदास समेत बसेका र हामी कोठाभित्र पुग्दा विपक्षी मध्येका प्रभाकरप्रसाद साहले ढोका बन्द गरी कागज तयार छ भनी भनेको हामीले सुनी अवाक भयौं । हामीलाई किन बोलाएको भनी सोध्दा किन बोलाएको रहेछ हेर भन्दै हामीले नचिनेका एकजनाले खल्तीबाट पेस्तोल निकाली यसै कारणले बोलाएको हो तिमीहरुलाई भन्दै सहज ढंगले जग्गा रजिष्ट्रेशन गर्न मानेनौं भने हेर तिमीहरुको परिणाम के हुन्छ यो राजीनामाको कागज तयार छ साथै विभिन्न थरिका कपाली तमसुक पनि तयार छ सहज ढंगले सही छाप गर नत्र तिमीहरुको ज्यान मारी गाडीमा हाली फाल्न पठाई दिन्छौं भन्दै हाम्रो कंचटमा पेस्तोल सटाउँदा ज्यानको डरले हामी दुवै भाईले कागजमा सहीछाप गरी दियौं। विपक्षीहरुले विभिन्न थरीका कागजमा सही छाप गराएका अवस्थामा बोलेका कुराहरु सुनी बाहिरबाट मानिसहरु आएको थाहा पाई विपक्षीहरु चुपलागेपछि हामी

त्यहाँबाट भाग्न सफल भयौं। यसरी विपक्षीले जोर जुलुम करकाप गरी आफु र आफ्नो श्रीमतीको नाउँमा कागज गराएको हुँदा यो नालेस लिई आएका छौं। विपक्षीहरूले जोर जुलुम करकाप गरी पेस्तोल तेन्स्याई जग्गा राजीनामाको कागज लगायत विभिन्न थरीका कागज गराएको हुँदा सो सम्पूर्ण कागज झिकाई बदर गरी विपक्षीहरूबाट लेखत लेखने लेदनदासको नाउँ र आफ्नो साथमा बोलाएको सात जनाको नाम समेत खोल्न लगाई विपक्षीहरूलाई हदैसम्म सजाय गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादीको फिरादपत्र।

विपक्षीको फिराद दावी झुठा कपोलकल्पित हो। विपक्षीहरूले पिताकै पालादेखि हाम्रो परिवार सँग सुमधुर सम्बन्ध राखी आउनु भएको थियो। विपक्षीहरूले जग्गा बेच्ने मनसाय राख्नु भएको र जग्गा हाम्रो सिमानामा पर्ने भएकोले हामीले पनि किन्ने मनसाय राखी लेनदेन गरी राजीनामाको कागज तयार गराई मालपोत कार्यालय धनुषामा गई मोठ श्रेस्ता समेत भिडाई सके पश्चात जग्गा पास नगरी दिएको हुनाले प्रतिवादी मध्येकी म रामरती देवीले विपक्षीहरू उपर दे.नं. २८८३ को लेनदेन मुद्धा दायर गरेकोमा सोही मुद्धाबाट बच्न सकिन्छ कि भनी झुठा बनावटी व्यहोरा श्रृजना गरी यो झुठा मुद्दा दिएका मात्र हुन । हामीले विपक्षीहरूलाई फुलगेन साह कम्प्लेक्समा बोलाई जोर जुलुम गरी कागज समेत बनाएका छैनौ । तसर्थ विपक्षीहरूको झुठा मुद्दा खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीहरूको संयुक्त प्रतिउत्तरपत्र।

वादी दावी बमोजिम प्रतिवादीहरूले करकाप गरी कागज बनाएका हुन भन्ने समेत व्यहोराको वादीका साक्षी प्रेमबहादुर थापाले गरेको बकपत्र।

वादी दावी बमोजिम प्रतिवादीहरूले करकाप गरेका छैनन् भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीका साक्षी राम प्रकाश मण्डलले गरेको बकपत्र।

मिति २०६५।१२।१६ गतेबाट अ.वं. ३८ नं बमोजिम ३५ दिन भित्र नालेश दिनुपर्नेमा सो हदम्याद नघाई पर्न आएको फिराद खारेज हुने ठहर्छ भनी सुरु धनुषा जिल्ला अदालतबाट मिति २०६७।३।२३ गते भएको फैसला।

हाम्रो जग्गा लिनको लागी जोर जुलुम समेत गरी हाम्रो सहीछाप गराएको हुँदाहुँदै फिरादपत्र खारेज गरी सुरु ध.जि.अ.बाट भएको फैसला गम्भीर कानूनी त्रुटीपूर्ण रहेकोले बदर गरी वादीदावी बमोजिम इन्साफ गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादीको पुनरावेदन अदालतमा परेको संयुक्त पुनरावेदनपत्र।

प्रमाणको रूपमा रहेका लेनदेन मुद्दा साथ संलग्न लिखत हेर्दा लिखत भएको मिति २०६५।१२।१६ उल्लेख भएकोमा उक्त लिखतहरू करकापबाट गराएको भए लिखत भएका मिति २०६५।१२।१६ गतेबाट मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको ३८ नं.ले निर्दिष्ट हदम्याद ३५ दिन भित्र फिराद दायर गर्नुपर्ने हुन्छ। प्रस्तुत मुद्दामा उक्त मिति २०६५।१२।१६ का लिखतलाई करकापबाट गराएको घोषित गरी पाउन मिति २०६६।३।२६ मा मात्र फिराद दायर गरेको देखियो। उल्लेखित लिखतहरू २०६६।२।२६ मा तयार गरेको भन्ने वादीको भनाई वादीहरूको सहीछाप भएको वडा कार्यालयमा परेको निवेदन र लिखत तथा लिखत पारित हुन दिएको दरखास्त फाराम समेतबाट खण्डित भएको देखिन आई लिखत मिति २०६५।१२।१६ गतेबाट कानूनले निर्दिष्ट हदम्याद भित्र फिराद दायर भएको देखिएन। मुलुकी ऐन अ.व. ३८ नं. ले निर्दिष्ट हदम्यादको अभावमा फिराददावी खारेज गर्ने गरेको धनुषा जिल्ला अदालतको मिति २०६७।३।२३ को फैसला मिलेकै देखिँदा उक्त फैसला सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदन अदालत जनकपुरबाट मिति २०६८।३।५ मा भएको फैसला।

जनकपुर नगरपालिका वडा नं.१ स्थित फुलगेन साहु कम्प्लेक्समा मिति २०६६।२।२६ गतेका दिन विहान ९ बजेको समयमा प्रत्यर्थीहरूले बोलाई हामी गएपछि निजहरू लगायत नचिनेका ७ जना र एकजना लेखन्दास समेत रहे बसेकै अवस्थामा ढोका बन्द गरी मालपोत कार्यालयमा पास गर्ने राजीनामाको फर्ममा सहिछाप गर्न लगाई पछि सो कागजमा अगाडिको मिति थपि हामीउपर लेनदेन मुद्दा दायर गर्नु भएको हो। जिल्ला अदालत र पुनरावेदन अदालतले करकाप भएको भनी लिखतमा भएको मिति २०६५।१२।१६ लाई नै कायम गरी मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको ३८ नं को हदम्याद प्रतिकूल दर्ता भएको भनी उक्त अदालतहरूले खारेज

गरेको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर उल्टी गरी लगाउका लेनदेन मुद्दा साथै राखी न्याय गरिपाउँ भनी पुनरावेदक वादीहरूले यस अदालतमा मुद्दा दोहोर्‍याई हेरी पाउँ भन्ने निवेदन जिकिर ।

यसमा यसै अदालतमा दायर रहेको दे.पु.नं ०६८-सी-०२५३ समेतका लेनदेन मुद्दामा यसै अदालतबाट अ.वं.२०२ नं. बमोजिम विपक्षीलाई झिकाउने भनी मिति २०६९।१०।४ मा आदेश भइरहेको देखिनाले प्रस्तुत करकाप मुद्दा सोही मुद्दाहरूसँग अन्तरप्रभावी भएको देखिनाले न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) (क) बमोजिम प्रस्तुत मुद्दा दोहोर्‍याई हेर्ने निस्सा प्रदान गरिदिएको छ भन्ने व्यहोराको यस अदालतबाट मिति २०७०।४।२७ मा भएको आदेश ।

कानूनमा हदम्यादको विषय जुनरूपमा र जसरी प्रयुक्त भएको छ अदालतले पनि सोही अनुसार कानूनी शब्दको अर्थ गर्नुपर्ने हुन्छ। करकापबाट लिखत गराएको आफूलाई फुर्सद भएको मितिले ३५ दिन भित्र मुद्दा गर्नुपर्नेमा मिति २०६५।१२।१६ को लिखतहरूलाई २०६६।२।२६ मा भएको भनी मिति २०६६।३।२६ मा अ.वं. ३८ नं. लाई आधार लिई दर्ता भएको फिराद हदम्याद नाघी दर्ता भएको भनी खारेज गरेको जिल्ला अदालत एवं पुनरावेदन अलतको फैसला न्यायोचित हुँदा निस्सा प्रदान गर्ने आदेश अनुसार हुनुपर्ने होइन भनी जिकिर समेत लिई प्रतिवादीहरूका तर्फबाट मिति २०७०।१०।१५ मा लिखित प्रतिवाद दर्ता हुन आएको ।

नियम बमोजिम मिति २०६१।१२।३ मा हेदहिदै रही आजको दैनिक पेशी सूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन र लगाउको लेनदेन मुद्दाहरूका पुनरावेदन एवं साथै पेश भएका अन्य प्रतिवेदन समेत अध्ययन गरियो। पुनरावेदक वादी तर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री शम्भु थापा एवं अधिवक्ताद्वय श्री प्रकाश के.सी. एवं रामनेक साहले लिखतमा अगाडिको मिति राखेर पछि सहि गराएको हो । लिखतमा धनिको र संयुक्त दर्तावाला मध्येका ऋणी शम्भुकुमारको पनि सहि छैन। अ.वं ३८ नं अनुसार जबरजस्ती कागज गराएमा फुर्सद भएका मितिले ३५ दिन भित्र मुद्दा गर्न आउने हो। करकाप गरी लिखतमा सहि गराएको मितिबाट ३५ दिनभित्र वादीहरू अदालत प्रवेश गरेको हुँदा हदम्यादको अभाव देखाई शुरू एवं

पुनरावेदन अदालतबाट फिराद खारेज गर्ने ठहर गरेका फैसला नमिलेका हुँदा उल्टी गरी पाउँ भनी बहस गर्नुभयो।

प्रतिवादीहरूका तर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता रामप्रसाद भट्टराई एवं विद्वान अधिवक्ताद्वय महादेव पण्डित र प्रशन्न कृष्ण दासले प्रतिवादीहरूले वादीहरूलाई थुनी बाँधछाद गरी सहिछाप गराएको पनि होइन। यो यस मितिमा फुर्सद भयो भनी वादीहरूले स्पष्ट दावी लिन सकेका छैनन्। वादी मध्येको संजितकुमार साहले लेनदेन मुद्दामा प्रतिउत्तर दर्ता गर्दा २०६५।१२।१८ मा मन्दिरमा लगेर जथाभावी सहि गराए, त्यसपछि २०६५।१२।१९ मा जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा उजुरी गरे भन्छन्। त्यसैगरी पुनः मिति २०६६।१।२७ मा गृहमन्त्रालयमा उजुरी गरे भन्छन्। लिखत भएको मिति २०६५।१२।१६ हो। तर यस करकाप मुद्दामा २०६६।२।२६ मा करकापपूर्वक सहि गराए भनी दावी गरेका छन्। लेनदेन मुद्दाका प्रतिउत्तरमा रहेको व्यहोराबाट लिखत मिति २०६५।१२।१६ नै प्रमाणित भएको छ। लिखत खडा गरेको भनी वादीहरूले यस मुद्दामा दावी लिएको मिति नै भ्रमपूर्ण रही तथ्यमा आधारित छैन। पहिलादेखि नै दुश्मनी भए प्रतिवादीले बोलाउँदैमा वादीहरू प्रतिवादीको घर जाने कुरा हुँदैन। लिखतमा सहिमात्र छैन, कित्ता नं. क्षेत्रफल, नागरिकता नं. उल्लेख छन्। बलपूर्वक सहि गराउँदा सबै उल्लेख गर्न सम्भव हुँदैन। तसर्थ लेनदेन मुद्दामा पेश भएको लिखत मिति नै वारदात मिति कायम गरी अ.वं. ३८ नं. ले व्यवस्थित हदम्याद नघाई फिराद दर्ता भएको ठहर गरी फिराद खारेज हुने ठहर्‍याएको जिल्ला एवं पुनरावेदन अदालतबाट भएको फैसला कानूनी एवं न्यायपूर्ण हुँदा सदर हुनुपर्दछ भनी गर्नु भएको बहस सुनियो।

मिति २०६६।२।२६ गतेका दिन विहान अन्दाजी ९.०० बजेको समयमा जनकपुर स्थित फुलगेन कम्प्लेक्समा प्रतिवादीहरूले बोलाई नचिनेका ७ जना र एक जना लेखनदास समेतको अगाडि ढोका लगाई पेस्तोल समेत देखाइ जबरजस्ती राजीनामा समेतका कागजमा सहिछाप गराई करकाप गरेको हुँदा उक्त कागजहरू दाखिला गर्न लगाई बदर गरी करकापममा सजाय गरीपाउँ भनी वादीहरूले फिरादमा दावी लिएको देखिन्छ।

जग्गा लिनुदिनु सम्बन्धमा सहमती भई लेनदेन समेत भएपछि मालपोत कार्यालयमा मोठ श्रेस्ता भिडाए पश्चात जग्गाको संयुक्त दर्तावाला मध्येको शम्भुकुमार साह उपस्थित नभई लिखत पारित हुन नसकेपछि लेनदेन मुद्दा दर्ता गरेकोले उक्त मुद्दाहरुबाट फुर्सद पाउन सकिन्छकि भनी झुठ्ठा वारदात खडा गरी हामी उपर करकाप मुद्दा दिएको हुँदा फिराद खारेज गरी पाँउ भनी प्रतिवादीहरुले संयुक्त रुपमा प्रतिउत्तरमा जिकिर लिएको पाइन्छ।

फिराद अ.वं. ३८ नं. को हदम्याद भित्र दर्ता नभएको ठहर गरी खारेज गरेको शुरु फैसला पुनरावेदन अदालत समेतबाट सदर भएकोमा उक्त मुद्दा दोहोर्न्याइ हेरी पाँउ भनी परेको निवेदनमा यस अदालतबाट लगाउका लेनदेन मुद्दामा प्रतिवादीहरुको पुनरावेदन परी बिचाराधिन रहेका आधारमा निस्सा प्रदान भई पुनरावेदनको रुपमा दर्ता भै साथै रहि पेश हुन आएको पाइयो।

उल्लिखित तथ्य एवं पक्ष बिपक्ष तर्फबाट रहनु भएका विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ताहरु समेतको बहस जिकिर समेतका आधारमा प्रस्तुत मुद्दामा हदम्यादका आधारमा फिराद खारेज हुने ठहर गरेको शुरु अदालतको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत जनकपुरको फैसला मिलेको छ छैन र पुनरावेदन जिकिर बमोजिम हुने हो होइन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय गर्नुपर्ने देखियो।

यसमा निर्णय तर्फ विचार गर्दा यी पुनरावेदकले मिति २०६६।२।२६ गते ९.०० बजे फुलगेन कम्प्लेक्समा बोलाई ढोका बन्द गरी जवरजस्ती लिखतमा सहि गराएको भनी दावी गरी पुनरावेदनमा पनि सोही अनुसारको जिकिर लिएको पाइन्छ। वादीहरु र प्रतिवादी बीच जग्गा लिने दिने सम्बन्धमा सहमति भई रजिष्ट्रेशन गर्ने प्रयोजनका लागि तयार भएका तर पारित नभएका लगाउका ०६८-सी-०२५३, ०६८-सी-०२५४ र ०६८-सी-०२५५ का लेनदेन मुद्दा संलग्न लिखतहरुमा लिखत तयार भएको मिति २०६५।१२।१६ उल्लेख भएको देखिन्छ। यी लिखतहरु बाहेक अन्य कुनै लिखतको अस्तित्व मिसिलबाट देखिएको छैन। ती लिखतहरुमा भएको सहिछाप आफ्नो हो भनी पुनरावेदकहरुले लेनदेन मुद्दामा प्रतिउत्तर दर्ता गर्दा स्वीकार गरेको नै पाइन्छ। प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा २५ अनुसार जवरजस्ती सहिछाप गराएको

वारदात मिति २०६६।२।२६ हो भनी वादीहरूले लिएको दावी निजहरूले नै अन्य स्वतन्त्र प्रमाण पेश गरी प्रमाणित गर्न सक्नु पर्नेमा सो गर्न सकेको अवस्था पनि छैन। सहिछाप विहान ९.०० बजे भएको भन्ने कुरा वादीले फिरादमा उल्लेख गरेका छन्। वादीहरूको प्रतिवादीसंग पूर्व रीसइवी भए विहान ९.०० बजेको समयमा प्रतिवादीले बोलाए अनुसारको ठाउँमा निजहरू जानुपर्ने स्थिति पनि आउँदैन। बाटो घाटोमा कुरेर बसी एकान्तमा पारी बाधछाँद गरी सहिछाप गराएको भनी वादीहरूले दावी गर्न सकेको स्थिति पनि छैन। यो यसरी जोरजुलुम गरी सहि गराई अज्ञात स्थलमा राखी यो यस मिति देखि छुटकारा पाई मुद्दा गर्न आएको भनी तर्कसंगत र भरपर्दो रूपको दावी समेत पुनरावेदकहरूले लिन सकेको फिरादबाट देखिन आउँदैन।

करकापको वारदात गराउने कार्य गुपचुपमा र हतास मनस्थितमा हुने हुँदा लिखतहरूको स्वरूप के कस्तो रहेछ भनि उक्त कुराको विवेचना पनि प्रस्तुत मुद्दामा सान्दर्भिक हुन आउँछ। प्रतिवादीहरूबाट पेश भएको वादीहरूको सहिछाप भएका तर पारित हुन नसकेका राजीनामाका लिखतहरू हेर्दा जग्गाका कित्ता नं., क्षेत्रफल, तर्फ, वादीहरूका नागरिकता नं., नागरिकता जारी मिति, जस्ता लिखत पारित हुनका लागि खुलाउनु पर्ने आवश्यक कुरा उल्लेख गर्दै सम्बन्धित जग्गाको मालपोत तिरेको रसिदको फोटोकपि साथै राखी लिखत तयार भएको देखिन आउँछ। उक्त लिखतमा वादीहरूको सहिछाप पनि स्पष्ट नै देखिएको छ। राजीनामामा उल्लेख हुनुपर्ने वादीहरूका विवरणहरू उल्लेख भई बिहानको समयमा प्रतिवादीहरूले बोलाए अनुसार वादीहरू प्रतिवादीको घरमा उपस्थित भई लिखत तयार भएको भन्ने तथ्यलाई वादीहरूले दावीमा नै स्वीकार गरेको पाइन्छ। वादीहरूको उमेर पनि ३५ वर्ष देखि ४१ वर्ष भित्र रही परिपक्व अवस्थाका रहेका देखिन्छन। मिसिल संलग्न लिखत तयार भएको समय, ठाउँ, लिखतको अवस्था, ऋणी अर्थात असामी व्यक्तिहरूको उमेर जस्ता यावत तथ्यहरूबाट प्रतिवादीबाट पेश भएका लिखतहरू पहिले नै तयार गरी जबरजस्ती करकापबाट सहि गराएको भन्ने कुनै कुराको संकेत सम्म देखिन आउँदैन। लिखतको बस्तुस्थितिबाट प्रदर्शित भएको तथ्यलाई अदालतले वादीको जिकिरकै आधारमा अन्यथा भनी अनुमान गर्न पनि न्यायपूर्ण हुन आउँदैन।

वादीहरूको सहिछाप परेको जग्गाको चारकिल्ला प्रमाणितको लागि वडा कार्यालयमा दिएको निवेदन, मालपोत कार्यालयमा लिखत पारित हुन दिएको दर्खास्त फाराम र यसै लिखत सम्बन्धमा गृह मन्त्रालयमा दिएको निवेदन समेतमा लिखत भएको मिति २०६६।२।२६ भन्ने नसकि संजितकुमारले दे.नं. २२५० को लेनदेन मुद्दाको प्रतिउत्तरको प्रकरण ३ मा मिति २०६५।१२।१८ मा मन्दिरमा लागि राजीनामा लेखिराखेको कागजमा करकापसंग जथाभावी सहीछाप गराएको भन्ने उल्लेख गरेको देखिन्छ । सो सम्बन्धमा मिति २०६५।१२।१९ मा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा उजुर गरेको भन्ने उल्लेख गरेको देखिएको छ । त्यस्तै उक्त लिखतको सम्बन्धमा गृह मन्त्रालय समेतमा उजुरी गरेको भन्ने लेखिएको छ । वादी संजितकुमार साहले लेनदेन मुद्दामा दिएको प्रतिउत्तर व्यहोरा समेतबाट यी पुनरावेदक वादीको दावी बमोजिम विवादित लिखत मिति २०६६।२।२६ मा भएको भन्ने देखिन आउँदैन । अर्थात् फिरादपत्रमा वादीहरूले दावी गरेको करकापको वारदात मिति २०६६।२।२६ को अस्तीत्व प्रमाणीत गर्न स्वयं वादीहरूले नसकेको स्थिति छ । मिसिल संलग्न सम्पूर्ण तथ्यगत प्रमाण व्यहोराबाट वारदात मिति २०६५।१२।१६ नै रहेको पुष्टि भएको र उक्त मितिदेखि प्रतिवादीहरूले यो यसरी बाँधछाद गरी कब्जामा राखी यो यस मितिबाट उम्कन सफल भई कानूनले तोकेको म्यादभित्र मुद्दा दर्ता गर्न आएको भनी वादीहरूले फिरादमा दावी गर्न नसकेको हुँदा मिति २०६५।१२।१६ नै करकापको वारदात मिति कायम हुन आयो । मुलुकी ऐन, अदालती वन्दोवस्तको ३८ नं. को कानूनी व्यवस्था अनुरूप वारदात भएको मिति २०६५।१२।१६ ले ३५ दिनभित्र करकाप पूर्वक लिखत खडा भएको भनी वादीहरूले अदालतमा मुद्दा दर्ता नगरी मिति २०६६।२।२६ गते करकापपूर्वक लिखतमा सहि गराएको भनी निजहरूले मिति २०६६।३।२६ मा मात्र फिरादपत्र लिई अदालत प्रवेश गरेको देखिँदा हदम्याद समेतको आधारमा फिराद खारेज गर्ने ठहर गरेको शुरु फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत जनकपुरको फैसला मिलेको नै देखियो ।

तसर्थ, माथि उल्लिखित आधार र कारणबाट हदम्यादको अभावमा फिराद खारेज गरेको शुरु फैसला सदर हुने ठहर्‍याई पुनरावेदन अदालत जनकपुरबाट मिति

२०६८।३।५ मा भएको फैसला मिलेको देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदक
वादीहरुको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल
नियमानुसार बुझाइदिनू।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत :- कपिलमणी गौतम

कम्प्युटर :- सबिना अधिकारी

इति सम्बत् २०७१ चैत्र १७ गते रोज ३ शुभम् ।